

Ügyiratszám: NAIH-4220/2026.
Előzmény: NAIH-10695/2025.
Hivatkozási szám: BM/12395-6/2024,
BM/3535/2024, BM/32490/2024,
BM/10208/2024, BM/16668-1/2025.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

a Belügyminisztérium információszabadsággal kapcsolatos jogsértése tárgyában

Egy állampolgár (a továbbiakban: **bejelentő**) 2024. február 16-án bejelentéssel fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: **Hatóság**), azt kifogásolva, hogy a Belügyminisztérium (a továbbiakban: **Minisztérium**) 2024. január 23-án benyújtott közérdekű adatigénylése teljesítését 2024. február 7-én elutasította. Időközben a Minisztérium a 2023-as és a 2024-es szülői konzultáció eredményeinek kiadását is megtagadta a bejelentő újabb, 2024. március 21-én, valamint 2024. november 27-én benyújtott közérdekű adatigénylése vonatkozásában, így a bejelentő a vizsgálat kiterjesztését kérte 2024. április 12-én a 2023-as és 2024. december 13-án a 2024-es konzultáció eredményeire is.

A bejelentő a Szülői Hang szülői közösség nevében kérte elektronikus másolatban megküldeni a Belügyminisztérium által 2022 decemberében, 2023 decemberében és 2024 októberében a Kréta rendszeren keresztül kiküldött szülői kérdőívekre érkezett válaszok eredményét, így az alábbi adatokat:

1. Az egyes kérdések megadott válaszlehetőségeire adott válaszok százalékos arányát.
2. Az egyes kérdések esetében a válaszadók számát.
3. Az egyes években a megjelölt kérdésekre vonatkozóan azt, hogy a szöveges válaszok közül melyek voltak a leggyakoribb vélemények, és ezeket hányan küldték be.

A kérdések megválaszolásának **elutasítása** tekintetében a Minisztérium az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) **27. § (5)** bekezdésére hivatkozott. A Minisztérium azonban többek között elmulasztotta az elutasítás tartalmi indokolását, és a meghozandó konkrét döntésekre utaló hivatkozást.

A Hatóság ezért az ügyben Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított, tekintettel arra, hogy

- A bejelentő által igényelt adatok közérdekű adatnak minősülnek, és a Minisztérium birtokában, kezelésében vannak. (Ezeket a tényeket a Minisztérium sem vitatta.)
- A vonatkozó hatósági, bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat is egyértelmű tekintetben, hogy az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdéseire való hivatkozás nem alkalmazható blanketta megtagadási okként. A Minisztérium az adatigényléssel érintett adatok tartalmi vizsgálatának, tartalmi indokolási kötelezettségének nem tett eleget, csupán formálisan hivatkozott az adatok döntés-előkészítő jellegére. A Minisztérium nem hivatkozott konkrét folyamatban lévő eljárásra, konkrét döntésre, amely megalapozását szolgálják a kiadni kért közérdekű adatok, az adat és a döntés kapcsolata így nem kellően közvetlen és konkrét. Nem tárta fel a Minisztérium továbbá azon mérlegelési szempontokat, indokokat sem, amelyek a közérdekű adatok eltitkolása mellett szólnak azok nyilvánosságával szemben. A

Minisztérium eljárása ily módon az információszabadság indokolatlan korlátozását valósítja meg a Hatóság, a bíróságok¹ valamint az Alkotmánybíróság² gyakorlata értelmében.

- Az adatok alapján a Minisztérium által elkészített helyzetelemzések, szakértői, szakmai anyagok, jelentések, javaslatok tervezetei, vázlatai, az ezekkel kapcsolatos levelezések, egyeztetések adatai lehetnének esetlegesen nyilvánosságkorlátozás alá eső dokumentumok, és nem a szülői konzultációra adott válaszok elemi adatai. Ezen vázlatok, tervezetek esetében is az Infotv. 30. § (5) bekezdése szerinti alapos mérlegelést követően – az Alaptörvény figyelembevételével más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával – történhet a nyilvánosság korlátozása.
- Az adatelv alapján a megismerni kívánt információk egésze nem zárható el a nyilvánosság elől, azok teljes tartalmát át kell vizsgálni abból a szempontból, hogy abból mely adatok ismerhetők meg, adhatóak ki.
- Közérdek, hogy a jogalkotó, a jogalkalmazó szervek működése átlátható legyen, hogy a társadalom, az állampolgárok meg tudják állapítani, hogy a közfeladatot ellátó szervek valóban célszerű, ésszerű, indokolt és eredményre vezető döntéseket hoznak a rendelkezésre álló adatok alapján.
- A Minisztérium szakmai munkájába vetett közbizalom sérülhet, amennyiben az állampolgárok úgy ítélik meg, hogy csak szubjektíven kiválogatott részeredményeket ismerhetnek meg a konzultáció teljes, részletes eredménye helyett.

1) A Hatóság álláspontja és első megkeresése

A Hatóság 2024. március 11-én Pintér Sándor belügyminisztert az alábbi álláspontjáról tájékoztatta:

A Hatóság kiemelten fontosnak tartja az oktatás átláthatósága mellett az egyéb alapvető gyermeki jogok figyelembevételét és hangsúlyozását, ezért a Hatóság álláspontja az, hogy a bejelentő által igényelt adatok megismerhetőségéhez a gyermekek oktatáshoz való joga okán kiemelt közérdek fűződik. Az ilyen, az egész társadalmat rendszerszinten érintő problémák feltárása, az arról való társadalmi vita lefolytatása közérdek, a gyermekek érdeke, valamint az oktatási döntések részvételében érintett közfeladatot ellátó szervek és személyek érdeke is.

A Hatóság következetes gyakorlata alapján a döntés-előkészítő adatok nyilvánosságának korlátozása **nem irányulhat a döntés-előkészítés átláthatatlanná tételére**. A Minisztérium transzparens működése szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hogy a 2022 decemberében a Kréta rendszeren keresztül kiküldött szülői kérdőívekre érkezett válaszok eredményei alapján megfogalmazott javaslatok szakszerűek, célszerűek, ésszerűek, indokoltak és hatékonyak legyenek, amelyeket követnek a vezetői döntések. Lényeges, hogy láthatóvá váljon: a pedagógusok munkakörülményeinek, valamint az oktatás és tanulás személyi és tárgyi feltételeinek javulása a magyar oktatás színvonalának fellendülését vonja maga után.

Fontos, hogy a társadalom meg tudjon győződni arról, hogy a vezetői döntések valóban követik a megfogalmazott javaslatokat, valóban kompetens oktatási szakemberek hoznak a gyermekek és pedagógusok érdekeit szolgáló döntéseket. Így érhető el az oktatással foglalkozó szakemberekkel és szervezetekkel szembeni általános és nagyfokú közbizalom, valamint a gyermekek oktatáshoz való jogának maradéktalan érvényesülése.

Az információszabadság ugyanakkor nem abszolút jog, tehát korlátozása nem kizárt. A nyilvánosság korlátozásának esetei körébe tartoznak a Belügyminisztérium által is hivatkozott döntés megalapozását szolgáló adatok. Ez a korlátozás azonban az Alaptörvény figyelembe

¹ Kúria Pfv.21.234/2019/7., Kúria Pfv.20.480/2020/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.829/2022/4., Kúria Pfv.20.509/2023/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.296/2023/8., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.420/2021/5., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.057/2021/7.

² 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004.217,226-227., 5/2014. (II.14.) AB határozat, 25/2014. (VII. 22.) AB határozat, 6/2016. (III.11.) AB határozat, 34/1994. (VI. 24.) AB határozat

vételével más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával történhet, vagyis nem kötelező és nem automatikus: az adatok megismerésének megtagadása esetén a szerv vezetője érdekmérlegelést kell, hogy végezzen, mely során minden esetben köteles vizsgálni, hogy az adatok nyilvánosságához fűződő közérdek vagy a nyilvánosság korlátozásához fűződő érdek a jelentősebb. A Hatóság hangsúlyozta, hogy a döntés meghozatala után a főszabály az adatok nyilvánossága. Az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII. 19.) AB határozatában megállapította: a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadása az arra való formális hivatkozással, hogy az igényelt közérdekű adatok döntés megalapozását szolgáló adatok, mellőzve azonban a tényleges tartalmi vizsgálatát (az eljárási szabályok keretei között), hogy azok milyen döntés meghozatalát, milyen eljárás lefolytatását szolgálják, s valójában érdemi kapcsolatban állnak-e a közérdekű adatot kezelő szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntéssel, az Alaptörvényben foglalt alapjog I. cikk (3) bekezdésébe ütköző **indokolatlan korlátozásának minősül.** {Indokolás [58] bekezdés}

A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának korlátozása körében az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatában elvi élel mondta ki, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, *„egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni.* E megállapítást további információszabadsággal kapcsolatos döntéseiben is megismételte az Alkotmánybíróság (pl. 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 5/2014. (II. 14.) AB határozat, 29/2014. (IX. 30.) AB határozat).

A pusztán adminisztratív jellegű megfontolások nem eredményezhetik az információszabadság korlátozását, ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy *„a közfeladatot ellátó szervek és személyek kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben.”* [12/2004. (IV. 7.) AB határozat]

Mivel a közfeladatot ellátó szerveknél folyamatos döntéshozatal és döntéselőkészítés zajlik, az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a kérdéskörrel, és egyértelmű és szigorú követelményeket állapított meg a nyilvánosságkorlátozás kapcsán.

A közfeladatot ellátó szervnek – jelen esetben a Minisztériumnak – részletes tartalmi indokolási kötelezettsége van, azaz pontosan meg kell jelölnie, hogy milyen folyamatban lévő eljárásában meghozandó döntés megalapozását szolgálja a kért közérdekű adat, erre tekintettel a közérdekű adat kiadása mennyiben befolyásolja a döntés meghozatalát, így megghiúsítaná-e a döntés hatékony végrehajtását, vagy ellehetetlenítené-e az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát. Ezeken túl kizárólag konkrét döntéshez kapcsolódóan lehet csak hivatkozni erre az elutasítási indokra.

A Minisztérium elnagyolt hivatkozása meghatározatlan jövőbeli döntésekre nem fogadható el az adatok kiadásának akadályaként. Természetes – és örvendetes is lenne – hogy a Minisztérium, illetve más szervek, felismerve a valós társadalmi problémákat, döntéseket hoznak a bejelentő által igényelt adatok alapján. Azonban ennek a kapcsolatnak az adat és a döntés között **közvetlennnek és konkrétan kell lennie**, amely jelen esetben nem így van. Jelen ügyben a konkrét döntés tervezete, vázlata, a szervezeten belül váltott levelek minősülnének az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdései szerinti döntés-előkészítő adatoknak, és nem a szülői konzultációra adott válaszok adatai.

Az Infotv. 28. § (1) bekezdése szerint közérdekű adatigénylést bárki szóban, írásban vagy elektronikus úton benyújthat. Az Infotv. 30. § (2) bekezdése értelmében a közfeladatot ellátó szerv az igénylő által kért formában köteles teljesíteni az adatigénylést.

Az Infotv. 30. § (1)-(2) bekezdése alapján az adatigénylőknek joguk van másolatot kérni az igényelt adatokról, az adatgazdák pedig kötelesek másolatot küldeni a kért adatokról. Ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

A Hatóság hangsúlyozta: az információszabadság tekintetében nem az iratelv, hanem **az adatelv** érvényesül. Az adatelv alapján teljes dokumentumok nyilvánossága nem korlátozható arra hivatkozva, hogy azok védett adatot is tartalmaznak. Amennyiben a Minisztérium korlátozni kívánja egy dokumentum adatainak nyilvánosságát (ideértve az adatok terjesztését is), abban az esetben a védett adatok felismerhetetlenné tétele mellett köteles a dokumentum másolatát megküldeni a bejelentő részére. Az adatigénylőnek küldött indoklásban **adatonként kell igazolni a nyilvánosság korlátozásának okát, továbbá megjelölni az azt megengedő törvényi rendelkezést.**

A Hatóság álláspontját támasztja alá a bíróságok következetes gyakorlata is:

Amennyiben az adatkezelő a kiadni kért adatok döntéselőkészítő jellegére hivatkozik, **konkrétan meg kell jelölnie és igazolnia is kell**, az adatok milyen folyamatban lévő eljárásban hozandó döntés megalapozását szolgálják, és azok kiadása mennyiben befolyásolja ezt a döntést. (Kúria Pfv.21.234/2019/7.)

Ha a közérdekű adat kiadására irányuló eljárásban az adatkezelő a kiadni kért adatok döntéselőkészítő jellegével, illetve azzal indokolja a kérelem elutasítását, hogy meg nem ismerhető adatok kerülnének nyilvánosságra, **ezekre nem elegendő általánosságban hivatkozni, hanem konkrétan meg kell jelölni, hogy milyen döntés előkészítésére szolgál, illetve a kiadással pontosan milyen jellegű meg nem ismerhető adatok érintettek.** (Kúria Pfv.20.480/2020/4.)

Ha a közfeladatot ellátó szerv megtagadási okként a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére vonatkozó igény elutasításának egyik lehetséges törvényi indokára hivatkozik, **nem elégséges a jogszabály szövegének ismertetése, hanem megfelelő következtetést és indokolást kell adnia, hogy a kérdéses adat miért nem ismerhető meg ezen indok alapján.** (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.829/2022/4.)

A közérdekű adatok kiadása iránti perekben a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály. A bíróságnak tartalmilag kell vizsgálnia azt, hogy az adatok kiadásának van-e törvényi akadály. **Külső, objektív szemléletmód alapján kell megítélnie azt, hogy az adatok kiadása veszélyezteti-e az adatkezelő szerv törvényes működését, feladatának illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését. Az adat kiadása csak akkor tagadható meg, ha az adatkezelő a konkrét veszélyeztetést igazolni tudja.** (Kúria Pfv.20.509/2023/4.)

A közfeladatot ellátó szerv részéről **nem maradhat el annak kifejtése, hogy milyen érdek mérlegelést végzett a szerv vezetője**, amikor arra az álláspontra helyezkedik, hogy a kiadni kért jegyzőkönyvek a nyilvánosság elől elzárandók. Ezzel összefüggésben nem elegendő az az általános hivatkozás, hogy jellegénél fogva döntéselőkészítő szerv, és nem elégséges csupán a jogszabályi rendelkezés meghivatkozása, hanem **egyediesített indokát kell adni annak, hogy miért erősebb a titokban maradáshoz való közérdek a nyilvánosság megismeréshez való jogánál, illetőleg milyen további, jövőbeli döntés megalapozását is szolgálják a megismerni kívánt adatok.** (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.296/2023/8.)

Amennyiben a döntést tíz éven belül meghozták, az annak előkészítésére vonatkozóan keletkezett adatok már csak abban esetben zárhatók el a nyilvánosság elől, ha azok további döntés megalapozását szolgálják vagy az adatkezelő törvényes működési rendjét vagy befolyásmentes feladatellátását, a döntés-előkészítő álláspontjának szabad kifejtését veszélyeztetnék. (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.420/2021/5.)

Amennyiben az adatkezelő a közérdekű adat kiadását megtagadja, megfelelően indokolni köteles, hogy pontosan milyen folyamatban lévő eljárásban hozandó, mely döntés megalapozását szolgálja a kiadni kért közérdekű adat, és a kiadása mennyiben befolyásolja a szóban forgó döntés meghozatalát, illetve az igényelt adatok megismerése a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását mennyiben veszélyeztetné. A közérdekű adatot tartalmazó dokumentum másolatán a meg nem ismerhető adatokat felismerhetetlenné kell tenni, de ez az egész dokumentum kiadását nem zárja ki. (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.057/2021/7.)

A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy az Infotv. 54. § (1)-(2) bekezdései alapján 15 napon belül írásban tájékoztassa a Hatóságot az alábbiakról:

- 1) Születtek-e, és ha igen, pontosan milyen döntések a szülői kérdőív válaszai, eredményei alapján?
- 2) A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy az egyes kérdéskörökre vonatkozóan – az adatelv alapján – külön-külön tartalmilag indokolja meg, hogy milyen okból veszélyeztetné és milyen döntés végrehajtásának eredményességét, ha nyilvánosságra kerülne, hogy például szeretnek-e iskolába járni a gyerekek, mennyi a házi feladattal töltött idő naponta, stb. Kérem, indokolja meg azt is kérdésenként, és fejtse ki részletesen, hogy az egyes kérdésekre adott válaszok eltitkolása milyen okból szolgálja hathatósan a társadalom érdekeit, a gyermekek alapvető jogait.
- 3) Milyen okból nem vették figyelembe, hogy a magyar jogban az adatelv, és nem az iratelv érvényesül? Az adatigénylő által megismerni kívánt adatok teljes tartalmát átvizsgálták-e abból a szempontból, hogy abból mely adatok ismerhetők meg, adhatóak ki?
- 4) A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy írjon példát olyan esetre, amikor hátrányosan befolyásolta a Minisztérium szakmai munkáját a hasonló konzultációs kérdésekre adott válaszok adatainak nyilvánosságra kerülése.
- 5) A Hatóság kérte annak kifejtését is, hogy az alábbi kérdésre várt válaszok alapján milyen döntést hoztak, milyen döntés meghozatalát tervezik? Mi volt e kérdés feltevésének célja?
„Kérjük, jelölje, egyetért-e Ön azzal, hogy a pedagógusok a tanulókat is bevonják a bérezésükkel kapcsolatos demonstrációkba?”
- 6) Az Infotv. 37. § (1) bekezdése értelmében a közzétételre kötelezett szervezetnek – így a Minisztériumnak is – az Infotv. 1. melléklete szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak, valamint az az elektronikus közzétételről szóló 305/2005. Korm. Rendelet és a közzétételi mintákról szóló 18/2005. IHM rendelet szerint közzé kell tennie. A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy jogszabályban előírt általános, különös és egyedi közzétételi listáinak pontos elektronikus elérhetőségét küldje meg a Hatóság számára.

2) A Minisztérium megkeresésre érkezett válaszlevele

A Minisztérium köznevelési államtitkára a Hatóság megkeresésére 2024. április 17-én érkezett válaszlevelében az alábbiakat adta elő:

A kérdőív 1. és 2. kérdésére adott válaszok a válaszadót vagy a válaszadó gyermekét kategorizáló adatot eredményeznek, amely adatok a többi kérdésre adott válaszok értelmezését segítik.

A 3. kérdésre adott válaszok az iskolai jólléttel összefüggő intézkedések előkészítéséhez használhatók fel. Az iskolai sikeresség egyik fontos tényezője, hogy az iskola a pedagógus és a tanuló mentális egészségét is megőrizze, javítsa. Ehhez megfelelő fizikai környezetet és támogató légkört kell kialakítani. Az iskolai környezet alakítására az épületek felújítása vagy új épületek építése esetében van lehetőség, a támogató légkör biztosítása viszont minden intézményben biztosítható megfelelő személyzettel – például iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős – és a tanári kar megfelelő felkészítésével.

A 4. kérdésre adott válaszok egyfelől az iskolai jóllét, másfelől a hatékony nevelés-oktatás biztosítása érdekében tett intézkedések előkészítéséhez használhatók fel. A tanulókörösségnek az egyes tanulóakra gyakorolt hatásának a vizsgálata jó visszajelzést adhat az iskolában folyó pedagógiai munkáról. Célszerű azt is feltárni, hogy annak a tanulónak a magatartási problémáit mi okozza, aki a magatartásával zavarja az osztálytársait, vagy egyéb, súlyos magatartási problémái vannak. A támogató iskolai légkör biztosítja, hogy az ilyen problémákat az iskolában felismerjék, a tanulót a megfelelő szakemberhez irányítsák, a szülővel egyeztessenek.

Az 5. kérdésre adott válaszok a köznevelési szakterület azon intézkedéseit támogatják, amelyek a tananyagmennyiség és a tanulói terhelés csökkentésére irányulnak. A 2020-ban bevezetett megújított Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat.) felmenő rendszerű bevezetése 2024-ben lényegében – a hat és a nyolc évfolyamos gimnáziumok kivételével – befejeződött. A Nat. módosításának az egyik kiemelt célja az volt, hogy a tanulói terhek csökkenjenek, amelyet részint a tanuló napi, heti, és tantárgyankénti óraszámának csökkentése, részint a tananyagtartalom csökkentése biztosít. További tehercsökkentés érhető el azzal, ha az iskola biztosítja a tanuló számára azt, hogy a tanítás utáni időt pihenéssel, lehetőség szerint aktív pihenéssel töltsse el. Ehhez az iskola szervezhet iskolai keretek között működő sportkört, de lehetősége van a házi feladat mennyiségének csökkentésére, vagy a házi feladat teljes elhagyására is.

A 6. kérdésre adott válaszok az iskolai nevelés-oktatás hatékonyabbá tétele érdekében tett intézkedések előkészítéséhez használhatók fel. A tanulók egy jelentős része magántanárhoz jár azért, hogy az iskolai követelményeket megfelelően tudja teljesíteni. Ezen tanulók egy része a magántanár nélkül bizonyára nem tudná teljesíteni az iskolai követelményeket, amelyből az következik, hogy az iskola nem biztosít minden lehetőséget a tanuláshoz. Az iskolának lehetősége van a tanórai foglalkozások mellett felzárkóztató foglalkozásokat, szakköröket szervezni, vagy például tanulásmódszertani felkészítést adni a tanulóknak.

A 7., a 9. és a 10. kérdésre adott válaszok az iskola nevelő funkcióját erősítő vagy a szabadidő aktív eltöltését biztosító programok szervezésének a támogatását megalapozó intézkedésekhez hasznosíthatók. Az iskola fontos feladata a tananyag átadása mellett a szocializáció, a példamutatás, és általában a nevelés, amelyet a tanórai tevékenységek mellett tanórán kívüli foglalkozásokon vagy informális és nem formális tanulási alkalmakon is biztosíthat, például sportkör, szakkör, tanulmányi kirándulás, erdei iskola vagy nyári tábor szervezésekor. A tanulók fejlődését segítő, tanórán kívüli programok az iskolában töltött idő hasznos eltöltését is biztosítják. Fontos látni azt, hogy az iskolákban mennyi és milyen foglalkozást szerveznek, erre lehet alapozni azokat az intézkedéseket, amelyek még több vagy még jobb foglalkozások megtartását támogatják.

A 8. kérdésre adott válaszok a pedagógusok teljesítményértékelését megalapozó intézkedésekhez hasznosíthatók. A pedagógus feladata az, hogy a tanuló teljesítményét a lehetőségekhez képest objektíven értékelje, ugyanis a tanuló ezen értékelés alapján láthatja, összefüggés van a tanulásba fektetett idő és energia, és a hatékonyság között. Az értékelés jó visszajelzője lehet a pedagógus munkájának is, ha azt objektíven és következetesen végzi.

A 11. kérdésre adott válaszok visszajelzést adnak arról, hogy a szülők mennyire értenek egyet a pedagógusok azon gyakorlatával, hogy a bérezésükkel kapcsolatos demonstrációba bevonják a tanulókat. A visszajelzés a pedagógusok teljesítményértékelési rendszerét megalapozó intézkedésekhez hasznosítható. A pedagógussal szembeni elvárás, hogy pártatlan legyen, személyes érdekei, pártpolitikai, rokon- vagy ellenszenvei ne befolyásolják a jogszabályi és morális követelményeknek megfelelő munkavégzését. Nem megengedhető, hogy a pedagógus a személyes érdeke érvényesítéséhez felhasználja az általa nevelt-oktatott tanulókat.

A Minisztérium célja a rendszeres kérdőívezéssel az, hogy a köznevelésben érintett pedagógusoktól és szülőktől a köznevelési rendszerben felmerülő problémákról, eredményekről közvetlen visszajelzést kapjon, továbbá az érintettek elvárásait is megismerje. A kérdőívekben ezért rendszerint az érintettek számára is aktuális kérdésekről gyűjtöttek adatokat, véleményeket. A kapott válaszok többsége reális képet mutat a nevelés-oktatás jelenlegi helyzetéről, segít priorizálni a köznevelést érintő feladatokat. A Minisztérium által lebonyolított mindegyik kérdőívezés során szülői közösségek, civil szervezetek, szakszervezetek gyakran arra buzdították a tagokat, érintetteket, hogy a kitöltés során megtévesztés céljából fals adatokat adjanak meg, vagy politikai üzeneteket közvetítsenek. A Minisztérium úgy véli, a Szülői Hang Közösség az egyik olyan szervezet, amely az önmeghatározásában többek között azt állítja, hallatják a hangjukat, ha problémát tapasztalnak, hiszen így erősíthetik a társadalmi támogatást a minőségi közoktatás és a gyermekek ügye mellett. A szervezet közösségimédia-oldalain a problémák közvetítése, a szakmai diskurzus helyett azonban a Minisztérium álláspontja szerint politikai üzenetek olvashatók.

A kérdőívre adott válaszok nyilvánossá tétele az állampolgárok tájékozódását nem segíti, számukra

többitinformációt nem tartalmaz. Az eredményekből az ismerhető meg, hogy a válaszolók milyen arányban jelölték meg egy-egy válaszlehetőséget, ezekből messzemenő következtetés a köznevelés minőségére vagy a meghozott intézkedésekre vonatkozóan számukra nem lehetséges. A Szülői Hang Közösség és egyéb, a szakmai párbeszéd helyett politizáló szervezet számára viszont újabb politikai üzenetek generálására alkalmas adathalmaz.

Az államtitkár úgy véli, amennyiben az adatok alapján a Szülői Hang Közösség és egyéb szervezetek téves értelmezést társítanak, és politikai kommunikációjukban ezt felhasználják, a döntéselőkészítő munkában közreműködő kormánytisztviselők munkáját akadályozhatják, befolyásolhatják a megalapozott, szakszerű döntés-előkészítést, hiszen az ilyen szervezetek által tematizált közbeszéd mellett a valódi problémák kiemelése, az azokra adott válaszok, intézkedések előkészítésének megalapozottsága is kérdéses lehet, ezáltal a szükséges döntések is nehezebben meghozhatóvá válnak, érvényesítésük, hatásuk is kérdésessé válhat. Ezért a döntés-előkészítés integritásának védelme fontos feladat vélekedése szerint.

A Minisztérium állítása szerint tudja, hogy szükség van a társadalom résztvevőit vagy egyes közösségeket képviselő szervezetekkel rendszeresen konzultálni. Ennek érdekében működtet számos érdekegyeztető fórumot, és ezért biztosít a köznevelést érintő ügyekben is társadalmi egyeztetési lehetőséget. A kérdőívben megvizsgált témakörökben meghozott intézkedéseket minden esetben széles körű társadalmi egyeztetések előzik meg azért, hogy a köznevelés helyzetét, minőségét javító optimális megoldások születhessenek.

3) A Hatóság első felszólító levele a Belügyminisztérium részére

A Hatóság a Minisztérium válaszelevele alapján 2024. április 29-én felszólítást intézett a Minisztériumhoz az alábbiak szerint:

Az alapvető jogok biztosa és helyettesei egy korábban közzétett közös közleményükben a gyermekek jogainak védelmével összefüggésben kifejtették, hogy az Alaptörvény rögzíti, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, a szülőknek pedig joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. A gyermeket főszabályként minden olyan alapjog megillet, mint bármely más embert. Biztosítani kell az életkoruknak és szükségleteiknek megfelelő feltételeket a fejlődéshez, a felnőtté váláshoz; a szülők, a család, az állam és a társadalom valamennyi tagja köteles tiszteletben tartani a gyermek jogait. A gyermeket életkortól függetlenül, feltétel nélkül megilleti az egyenlő emberi méltóság, ennek értelmében a gyermek alany marad, és senki számára sem válhat eszközzé vagy tárggyá.

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye – amelyet Magyarország 1990-ben írt alá, és az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki – a gyermekek véleménynyilvánításhoz való jogával összefüggésben kimondja, hogy az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni. Minden, a gyermeket érintő kérdéskörben biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a gyermek nézeteit kifejtse, valamint azt, hogy a gyermek korára és érettségére tekintettel a véleményét a döntéshozatal során figyelembe is vegyék. A gyermekeket a saját ügyeikben aktív jogalanyoknak kell tekinteni. Természetesen a véleménynyilvánítás joga sem korlátlan, csak mások emberi méltóságának és egyéb jogainak tiszteletben tartásával gyakorolható. Azt a gyermeket tekintjük az ítélőképessége birtokában lévő gyermeknek, aki koránál és helyzeténél fogva képes önállóan és befolyásmentesen véleményt alkotni. A gyermekek véleménynyilvánítási jogához szorosan kapcsolódik a megfelelő tájékoztatáshoz való joguk is. Ez a jog magában foglalja a gyermekek információhoz, ismeretekhez jutásának jogát, de magában foglalja azt az állami kötelezettséget is, hogy biztosítson védelmet a káros hatások ellen.

A gyermekek egyesülési és békés gyülekezési jogával összefüggésben az Egyezmény kimondja, hogy az Egyezményben részes államok elismerik a gyermek egyesülési és békés gyülekezési jogát. E jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott olyan korlátozásoknak lehet alávetni,

amelyek egy demokratikus társadalomban az állam biztonsága, a közbiztonság és a közrend, illetőleg a közegészségügy és a közérkölc vagy mások jogai és szabadságai védelmének érdekében szükségesek. Az egyesülési és békés gyülekezési jog mindenkit megillető szabadságjog. A gyülekezési jog azt jelenti, hogy ennek keretében lehet békés összejövetelekre járni, tüntetéseket, felvonulásokat tartani. Azonban fontos megjegyezni, hogy a gyermek részvétele ezeken a rendezvényeken csak önkéntes lehet, illetve ilyen események szervezője csak 18. életévét betöltött személy lehet. A gyermekek ezen jogukat csak személyesen gyakorolhatják. Sem a gyülekezési jog, sem az egyesülési jog nem korlátlanul gyakorolható jog. Nem valósíthat meg bűncselekményt, nem járhat mások jogainak korlátozásával, károkozással.

I. A Minisztérium továbbra sem hivatkozott konkrét döntésre

A Minisztérium a Hatóság megkeresésére adott válaszában nem a Hatóság kérdéseire válaszolt, csupán felsorolta, hogy az egyes konzultációs kérdésekre adott válaszok mire lennének használhatók. **Konkrét döntésre, intézkedésre – sem meghozottra, sem tervezettre – továbbra sem hivatkozott a Minisztérium**, így az adatok és a döntés kapcsolata nem kellően közvetlen és konkrét:

- „a válaszok az iskolai jólléttel összefüggő intézkedések előkészítéséhez használhatók”
- „a válaszok egyfelől az iskolai jóllét, másfelől a hatékony nevelés-oktatás biztosítása érdekében tett intézkedések előkészítéséhez használhatók fel”
- „a válaszok a köznevelési szakterület azon intézkedéseit támogatják, amelyek a tananyagmennyiség és a tanulói terhelés csökkentésére irányulnak”
- „a válaszok az iskolai nevelés-oktatás hatékonyabbá tétele érdekében tett intézkedések előkészítéséhez használhatók fel”
- „a válaszok az iskola nevelő funkcióját erősítő vagy a szabadidő aktív eltöltését biztosító programok szervezésének a támogatását megalapozó intézkedésekhez hasznosíthatók”
- „ezekre a válaszokra lehet alapozni azokat az intézkedéseket, amelyek még több vagy még jobb foglalkozások megtartását támogatják”
- „a válaszok a pedagógusok teljesítményértékelését megalapozó intézkedésekhez hasznosíthatók”.
- „a válaszok segítenek priorizálni a köznevelést érintő feladatokat”

II. Az adatigénylő személye és az adatigénylés célja nem vizsgálható a közfeladatot ellátó szerv által

Az Infotv. 28. § (1) bekezdése alapján a közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A Minisztérium tehát nem vizsgálhatja, hogy az adatigénylő kicsoda, milyen tevékenységet folytat, mennyire vesz részt a szakmai párbeszédben, mennyire „politizál”, képes-e az igényelt adatokat használni, azokból tájékozódni, azokból következtetéseket levonni stb.

Nem vizsgálhatja a Minisztérium az adatigénylés célját sem. Az olyan feltételezések, hogy megtévesztés céljából, politikai üzenetek generálása, közvetítése céljából használnák az adatigénylők a közérdekű adatigénylés tárgyát képező adatokat, nem lennének képesek „messzemenő következtetéseket” levonni az adatokból, nem segíti tájékozódásukat, stb. mind-mind olyan körülmény, amely jogszerűen nem vizsgálható az adatigénylés teljesítése és az érdekmérlegelés körében.

Az olyan feltételezések, hogy az adatigénylő esetleg téves értelmezést társítana a megismerni kívánt adatokhoz, szintén nem vizsgálható jogszerűen az adatigénylés teljesítése körében, és nem szolgálhat az adatigénylés megtagadásának alapjául. Amennyiben a Minisztérium válasza kellően pontos, közérthető, az adatigénylőnek nincs arra lehetősége, hogy azt más kontextusba helyezze. Ha pedig az adatigénylésre adott választ a Minisztérium a honlapján is közzéteszi, azzal nemcsak az adatigénylő számára, hanem mindenki más számára is megszűnik az eshetőleges félreértelmezés lehetősége.

A Hatóság úgy véli, hogy a valódi problémák feltárása, az oktatás minőségének javítása, a pedagógusok bérének rendezése, a munka és a tanulás körülményeinek javítása, pártpolitikai érdekek nélkül az egész társadalom, minden gyermek valódi érdeke. Annak vizsgálata, hogy az adatigénylők, az állampolgárok, a pedagógusok, a szülői közösségek, a civil szervezetek, szakszervezetek, a döntést hozók és végrehajtók milyen pártpolitikai rokon- vagy ellenszenvet tanúsítanak, nem szolgálja sem a társadalom, sem a gyermekek érdekeit, ahogyan az sem, hogy uszító, gyűlöletkeltő állítást fogalmaznak bele a Kréta rendszeren keresztül kiküldött szülői kérdőív kérdésébe.

A fentiek alapján a Hatóság az Infotv. 56.§ (1) bekezdése alapján 2024. április 29-én **felszólította a Minisztériumot**, hogy teljesítse a bejelentő közérdekű adatigénylését, és elektronikus úton küldje meg részére a kérdőívek kérdéseire beérkezett válaszok megismerni kívánt adatait az általa kért formában, illetve módon.

Az Infotv. 56. § (2) bekezdése alapján az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot.

A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy amennyiben álláspontja továbbra sem egyezik a Hatóságéval, **az egyes kérdéskörökre vonatkozóan – az adatelv alapján – külön-külön tartalmilag indokolja meg**, hogy milyen okból veszélyeztetné és mely konkrét döntés végrehajtásának sikerét az, ha nyilvánosságra kerülne annak százalékos aránya, hogy hány szülő ért egyet a mindennapos testneveléssel, elegendő-e a fogadóórák száma, a gyermek érintett-e anafilaxiás sokkot okozó allergiás betegségben stb. Kérem, indokolja meg azt is kérdésenként és tartalmilag, hogy az egyes kérdésekre adott válaszok eltitkolása milyen okból szolgálja hathatósabban a társadalom érdekeit, a gyermekek alapvető jogait.

A fentiekén túl a Minisztérium válaszlevele számos újabb kérdést eredményezett, így a Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy az Infotv. 54. § (1)-(2) bekezdései alapján 15 napon belül írásban pontról-pontra tájékoztassa a Hatóságot az alábbiakról:

- 1) Pontosán milyen konkrét döntés(ek)e)t hozott a Minisztérium az adatigénylések tárgyát képező adatok alapján?
- 2) Milyen konkrét eljárásban használják fel a válaszok adatait, milyen konkrét intézkedéseket hoztak a válaszok alapján?
- 3) A kérdésekre adott válaszok alapján mik a köznevelés, -oktatás valódi problémái?
- 4) Mik a köznevelést érintő legfontosabb feladatok a kérdőívek válaszai alapján?
- 5) Mik voltak a problémákra adott válaszok, intézkedések?
- 6) Hogyan javult a köznevelés helyzete, minősége a meghozott intézkedések nyomán?
- 7) Mik voltak a szükséges döntések, amelyeket a Minisztérium meghozott a 2022-es, és meghozott, vagy meghozni tervez a 2023-as kérdőívek alapján?
- 8) Milyen eredményei vannak az eddigi rendszeres kérdőívezésnek?
- 9) Mik a szülők elvárásai a kérdőívek eredményei alapján? Mely elvárásokra reagált ez idáig a Minisztérium?
- 10) Mik a főbb köznevelésben elért eredmények a válaszok alapján és a Minisztérium szerint?
- 11) A fentiek nyilvánosságra hozatala milyen okból nem szolgálná a közérdeket?
- 12) Ön szerint nem közérdek az oktatáspolitikai átláthatósága, az oktatást érintő kérdésekről folytatott társadalmi vita?
- 13) Miből gondolja, hogy a kérdőívekre adott válaszok megismerése nem segíti az állampolgárok tájékozódását?
- 14) A Minisztérium tud-e valós következtetéseket levonni a válaszokból, ha az állampolgárok álláspontja szerint nem tudnak?
- 15) A kérdőívekre adott válaszok a Minisztérium nyilatkozata szerint nem tartalmaznak többletinformációt az állampolgárok számára. A Minisztérium milyen többletinformációhoz jut a válaszok alapján?

- 16) Állítása szerint a kérdőívek eredményeiből messzemenő következtetéseket a köznevelés minőségére vagy a meghozott intézkedésekre vonatkozóan nem tudnak levonni az állampolgárok. Milyen okból nem kommunikálják akkor a kérdőívek teljes, részletes eredményeit, a kérdőívek válaszai alapján meghozott döntéseket, intézkedéseket?
- 17) Milyen a köznevelés minősége ma Magyarországon a kérdőívre adott válaszok alapján? Miért gondolják, hogy a válaszok nem tükrözik a közoktatás valódi minőségét?
- 18) Milyen egyéb adatokat használ a Minisztérium a köznevelés problémáinak feltárására, a köznevelés minőségének mérésére?
- 19) Miért gondolja, hogy az információszabadság gátolja a valódi problémák kiemelését?
- 20) Mit ért az alatt, hogy a problémákra adott válaszok, intézkedések előkészítésének megalapozottsága kérdéses lehet amennyiben az információszabadság érvényesül?
- 21) Milyen okból hozhatóak meg nehezebben a döntések, ha a kérdőívek válaszai nyilvánosságra kerülnek?
- 22) Miért válhat kérdésessé a döntések érvényesítése, ha az információszabadság érvényesül?
- 23) Miért gondolja, hogy a döntések hatása kérdésessé válhat, ha a válaszok nyilvánosságra kerülnek?
- 24) A kérdésekre adott válaszok nyilvánosságra kerülése esetén pontosan milyen módon lenne akadályozható a döntéselőkészítő munkában közreműködő kormánytisztviselők munkája?
- 25) Az adatigénylő által kért közérdekű adatok nyilvánosságra kerülése hogyan befolyásolhatná a megalapozott, szakszerű döntés-előkészítést?
- 26) Miért és milyen szempontból fontos annak vizsgálata, eldöntése egy közérdekű adatigénylés teljesítése körében, hogy egy szülői közösség, civil szervezet politikai üzeneteket vagy problémákat közvetít, szakmai párbeszédet folytat vagy politizál?
- 27) Mi alapján és milyen céllal kezelik tényként, hogy a pedagógusok személyes érdekeik érvényesítéséhez felhasználják az általuk nevelt-oktatott tanulókat?
- 28) Mely személyekkel, szervezetekkel osztotta meg a Minisztérium ezidáig a konzultáció eredményeit?
- 29) A társadalom mely résztvevőivel, mely közösségeket képviselő szervezetekkel konzultál rendszeresen a Minisztérium a köznevelést érintő ügyekben?
- 30) Milyen érdekegyeztető fórumokat működtet, milyen társadalmi egyeztetési lehetőséget biztosít a Minisztérium és kik részére a köznevelést érintő ügyekben?
- 31) A kérdőívekre adott válaszok alapján készültek-e tanulmányok, szakmai anyagok, amelyek összefoglalják, értékelik a szülők által adott válaszokat? Amennyiben készültek, pontosan ki készítette őket, és milyen tárgyban?
- 32) Mikor tervezik tájékoztatni a nyilvánosságot a konzultáció teljes, részletes eredményeiről, az eredményekből levont következtetésekről?
- 33) Hol, milyen linken találhatóak meg pontosan a Minisztérium általános, különös és egyedi közzétételi listái?

4) A Minisztérium válaszelevele a Hatóság felszólítására

2024. június 5-én a Minisztérium a 30 napos válaszadási határidő meghosszabbítását kérte, tekintettel arra, hogy a felszólításra az adatszolgáltatás, valamint a feltett nagyszámú kérdés megválaszolása folyamatban van, azonban azt határidőre teljesíteni nem tudják.

A Minisztérium érdemi válaszelevele 2024. július 8-án érkezett meg, és az alábbiakat tartalmazta:

A bejelentő közérdekű adatigénylése jogszerűen nem teljesíthető, tekintettel arra, hogy a kért adatok jövőbeli döntés megalapozását szolgálják, az alábbiak alapján.

Az 1), 5), 7) és 15) pontban feltett kérdésekre válasz:

„1) Pontosán milyen konkrét döntés(ek)e)t hozott a Minisztérium az adatigénylések tárgyát képező adatok alapján?

5) Mik voltak a problémákra adott válaszok, intézkedések?

7) Mik voltak a szükséges döntések, amelyeket a Minisztérium meghozott a 2022-es, és meghozott, vagy meghozni tervez a 2023-as kérdőívek alapján?

15) A kérdőívekre adott válaszok a Minisztérium nyilatkozata szerint nem tartalmaznak többletinformációt az állampolgárok számára. A Minisztérium milyen többletinformációhoz jut a válaszok alapján?”

A bejelentő adatigénylései tárgyát képező adatok alapvetően azt mutatják meg, a szülők hogyan látják a kérdésekben felvetett egyes témákat. A szülők megjelölhették a gyermekük iskolájának oktatási azonosító számát, amely alapján beazonosíthatóvá vált az iskola. A 2022. évi szülői kérdőívezés során azon kérdésre, hogy van-e lehetőség gyermeke iskolájában tanórán kívüli, ingyenes sportolásra (szakkör, diáksport, tömegsport vagy egyéb program keretében) délutánonként, a szülők 28%-a válaszolt nemlegesen, ezért a Magyar Diáksport Szövetséggel tárgyalásokat kezdtek, a 2023. évtől számukra többletforrást biztosítottak, és döntés született az Aktív Iskola program elindításáról. A 2023. évi kérdőív alapján azon iskolák listája, amelyekben a szülők azt jelezték, hogy problémát jelent a drogfogyasztás, átadásra került a rendészetért felelős államtitkárság részére, és döntés született ezek fokozottabb ellenőrzésére. Ahol a szülők azt jelezték, hogy az allergiás gyermek ellátásával vannak problémák, a köznevelési államtitkárság munkatársai valamennyi esetben felvették a kapcsolatot és az igazgatóval a helyben meghozandó döntéseket egyeztették. Ahol a szülők azt jelezték, hogy nem valósul meg a 18 óráig történő nyitva tartás, pedig van 1-4. évfolyamos tanuló a feladatellátási helyen, a Klebelsberg Központ az egyes tankerületek bevonásával ellenőrizte az iskola nyitva tartását. A 2023. decemberi kérdőívben megkérdeztük a szülők véleményét a mindennapos testnevelésről, mellyel a válaszadók 68%-a egyetértett. Ez is szerepet játszott abban, hogy az Országgyűlés 2024. tavaszi ülésszakán a Kormány kezdeményezte a mindennapos testnevelésen történő részvétel alóli felmentés lehetőségének újraszabályozását.

A 2), 15) pontban feltett kérdésekre válasz:

„2) Milyen konkrét eljárásban használják fel a válaszok adatait, milyen konkrét intézkedéseket hoztak a válaszok alapján?”

15) A kérdőívekre adott válaszok a Minisztérium nyilatkozata szerint nem tartalmaznak többletinformációt az állampolgárok számára. A Minisztérium milyen többletinformációhoz jut a válaszok alapján?”

A 2022. évi szülői kérdőív adatai például a tanórán kívüli programok szervezésének szabályozásával összefüggően használhatók fel. A 2023. évi kérdőív alapján azon iskolák listája, amelyekben a szülők azt jelezték, hogy problémát jelent a drogfogyasztás, átadásra került a rendészetért felelős államtitkárság részére. Ahol a szülők azt jelezték, hogy az allergiás gyermek ellátásával vannak problémák, a köznevelési államtitkárság munkatársai valamennyi esetben felvették a kapcsolatot és az igazgatóval a helyben meghozandó lépéseket egyeztették. Ahol a szülők azt jelezték, hogy nem valósul meg a 18 óráig történő nyitva tartás, pedig van 1-4. évfolyam a feladatellátási helyen, a Klebelsberg Központot kérték fel, hogy az egyes tankerületek bevonásával ellenőrizze az iskola nyitva tartását. A 2023. évi kérdőívben megkérdezték a szülőket a mobiltelefon-használatról is. A szülők véleményét is felhasználva alapozták meg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítását. A törvény 94. § (4) bekezdés t) pontjában a Kormány – 2024. szeptember 1-jétől – felhatalmazást fog kapni arra, hogy a tiltott tárgyak és a használatban korlátozott tárgyak körét, ezek átvételének, az ellenőrzési jog gyakorlásának és a tárgyak visszaadásának szabályait, az igazgató, valamint a pedagógus általi, a tanuló részére a birtoklás és használat engedélyezésére vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg. A témához kapcsolódó kormányrendelet előkészítése folyamatban van.

Az Országgyűlés Drogellenes Munkacsoportja és a rendőrség által működtetett drogprenvenációs programok – pl. a DADA és az ELLEN-SZER programok – hatékonyságának növelése érdekében is felhasználásra kerülnek a kérdőívek eredményei.

A 3) pontban feltett kérdésre válasz:

„3) A kérdésekre adott válaszok alapján mik a köznevelés, -oktatás valódi problémái?”

A 2022 decemberében és a 2023 decemberében végrehajtott kérdőíves felmérésből – amelynek

során az iskolaigazgatókat, a pedagógusokat és a szülőket szólították meg – nem arra kérdeztek rá, hogy „mik a köznevelés valódi problémái”.

A 4) pontban feltett kérdésre válasz:

„4) Mik a köznevelést érintő legfontosabb feladatok a kérdőívek válaszai alapján?”

A kérdőívekben nem szerepelt olyan kérdés, amiben erre kérdeztek volna rá, így ilyen válaszok sem állnak rendelkezésre.

A 6) pontban feltett kérdésre válasz:

„6) Hogyan javult a köznevelés helyzete, minősége a meghozott intézkedések nyomán?”

A kérdések többsége nem irányult eredményszemléletű információra, a meghozott döntések és bevezetett eljárások eredményei sem feltétlenül mérhetőek. A rendszeres kérdőívezés ad számukra visszacsatolást. A 2023-as szülői kérdőívben a válaszadóknak összességében 67,7%-a ért egyet a mindennapos testneveléssel, az iskolákban tanórán kívül, ingyenesen elérhető sportolási lehetőségekről a szülők 66,9%-a számolt be, ebben a témában többen nyilatkoztak most, mint a 2022-es szülői kérdőívben: akkor a szülőknek csak 60%-a szerint volt a gyermeküknek lehetősége délután ingyenesen sportolni az iskolában, az újabb felmérésben az arány csaknem 7 százalékponttal javult, ami jó eséllyel a Magyar Diáksport Szövetség – Minisztérium által támogatott – növekvő aktivitásának tudható be.

A 8), 10) pontban feltett kérdésekre válasz:

„8) Milyen eredményei vannak az eddigi rendszeres kérdőívezésnek?

10) Mik a főbb köznevelésben elért eredmények a válaszok alapján és a Minisztérium szerint?”

Nagy örömeinkre szolgált, hogy a szülőktől érkezett visszajelzések alapján elmondható, hogy a tanulók túlnyomó többsége szívesen jár iskolába, és ez az adat javult. A kérdőíveken a kitöltő szülők, a pedagógusok és az igazgatók is azt jelölik meg, hogy a következő alkalommal is szívesen fogadják, ha a szakterület megkérdezi őket.

A 9) pontban feltett kérdésre válasz:

„9) Mik a szülők elvárásai a kérdőívek eredményei alapján? Mely elvárásokra reagált ez idáig a Minisztérium?”

A válaszokból nem lehet elvárásokra következtetni.

A 11) pontban feltett kérdésre válasz:

„11) A fentiek nyilvánosságra hozatala milyen okból nem szolgálná a közérdeket?”

A Minisztérium úgy nyilatkozott, hogy nem azonosítottak olyan közérdeket, amit a kérdőívezés eredményeinek a nyilvánosságra hozatala szolgálna.

A 12) pontban feltett kérdésre válasz:

„12) Ön szerint nem közérdek az oktatáspolitikai átláthatósága, az oktatást érintő kérdésekről folytatott társadalmi vita?”

A Minisztérium álláspontja szerint az oktatáspolitikai átláthatósága közérdek, és az oktatást érintő kérdésekről folytatott társadalmi vita is.

A 13), 16) pontban feltett kérdésekre válasz:

„13) Miből gondolja, hogy a kérdőívekre adott válaszok megismerése nem segíti az állampolgárok tájékozódását?

16) Állítása szerint a kérdőívek eredményeiből messzemenő következtetéseket a köznevelés minőségére vagy a meghozott intézkedésekre vonatkozóan nem tudnak levonni az állampolgárok.

Milyen okból nem kommunikálják akkor a kérdőívek teljes, részletes eredményeit, a kérdőívek válaszai alapján meghozott döntéseket, intézkedéseket?”

E körben úgy nyilatkozott a Minisztérium, hogy az állampolgár a saját véleményét ismeri, ő töltötte ki a kérdőívet, így képes volt véleményt formálni. A kérdőívezés célja az, hogy ezeket a véleményeket a Belügyminisztérium ismerje meg, és nem az, hogy a szülők véleményét megváltoztassák.

A 14), 16) pontban feltett kérdésekre válasz:

„14) A Minisztérium tud-e valós következtetéseket levonni a válaszokból, ha az állampolgárok álláspontja szerint nem tudnak?

16) Állítása szerint a kérdőívek eredményeiből messzemenő következtetéseket a köznevelés minőségére vagy a meghozott intézkedésekre vonatkozóan nem tudnak levonni az állampolgárok. Milyen okból nem kommunikálják akkor a kérdőívek teljes, részletes eredményeit, a kérdőívek válaszai alapján meghozott döntéseket, intézkedéseket?”

Nem jeleztek az állampolgárok olyan álláspontot, amely szerint a Minisztérium ne tudna valós – tehát a valóságnak megfelelő, érvényes – következtetéseket levonni a válaszokból. Álláspontjuk szerint a Minisztérium tud valós következtetéseket levonni az adatokból.

A 17) pontban feltett kérdésre válasz:

„17) Milyen a köznevelés minősége ma Magyarországon a kérdőívre adott válaszok alapján? Miért gondolják, hogy a válaszok nem tükrözik a közoktatás valódi minőségét?”

A kérdőív kérdései nem irányultak a köznevelés minőségére, ilyen válaszok nem születhettek. A kapott válaszok többsége reális képet mutat a nevelés-oktatás jelenlegi helyzetéről, segít priorizálni a köznevelést érintő feladatokat.

A 18) pontban feltett kérdésre válasz:

„18) Milyen egyéb adatokat használ a Minisztérium a köznevelés problémáinak feltárására, a köznevelés minőségének mérésére?”

Elsődleges adatforrásuk ezen a téren a hazai és nemzetközi köznevelési mérések és vizsgák adatai, illetve az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program eredményei. A Köznevelés-stratégiai Kerekasztal, az Országos Köznevelési Tanács ülései is lehetőséget biztosítanak a tagok számára a problémák felvetésére.

A 19) pontban feltett kérdésre válasz:

„19) Miért gondolja, hogy az információszabadság gátolja a valódi problémák kiemelését?”

A Minisztérium sosem állított ilyet. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy az ilyen szervezetek által tematizált közbeszéd mellett a valódi problémák kiemelése, az azokra adott válaszok, intézkedések előkészítésének megalapozottsága is kérdéses lehet, ezáltal a szükséges döntések is nehezebben meghozhatóvá válnak, érvényesítésük, hatásuk is kérdésessé válhat.

A 20), 21), 24), 25) pontban feltett kérdésekre válasz:

„20) Mit ért az alatt, hogy a problémákra adott válaszok, intézkedések előkészítésének megalapozottsága kérdéses lehet, amennyiben az információszabadság érvényesül?

21) Milyen okból hozhatóak meg nehezebben a döntések, ha a kérdőívek válaszai nyilvánosságra kerülnek?

24) A kérdésekre adott válaszok nyilvánosságra kerülése esetén pontosan milyen módon lenne akadályozható a döntéselőkészítő munkában közreműködő kormánytisztviselők munkája?

25) Az adatigénylő által kért közérdekű adatok nyilvánosságra kerülése hogyan befolyásolhatná a megalapozott, szakszerű döntés-előkészítést?”

A kérdőívekre adott válaszok adatai döntés megalapozását szolgáló adatok.

A 22), 23) pontban feltett kérdésekre válasz:

*„22) Miért válhat kérdésessé a döntések érvényesítése, ha az információszabadság érvényesül?
23) Miért gondolja, hogy a döntések hatása kérdésessé válhat, ha a válaszok nyilvánosságra kerülnek?”*

A Minisztérium nem állított ilyet. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy az ilyen szervezetek által tematizált közbeszéd mellett a valódi problémák kiemelése, az azokra adott válaszok, intézkedések előkészítésének megalapozottsága is kérdéses lehet, ezáltal a szükséges döntések is nehezebben meghozhatóvá válnak, érvényesítésük, hatásuk is kérdésessé válhat. A kérdőívekre adott válaszok adatai döntés megalapozását szolgáló adatok.

A 26) pontban feltett kérdésre válasz:

„26) Miért és milyen szempontból fontos annak vizsgálata, eldöntése egy közérdekű adatigénylés teljesítése körében, hogy egy szülői közösség, civil szervezet politikai üzeneteket vagy problémákat közvetít, szakmai párbeszédet folytat vagy politizál?”

A Minisztérium nem állított ilyet, azonban megjegyzendő, hogy a szervezet közösségimédia-oldalain a problémák közvetítése, a szakmai diskurzus helyett politikai üzenetek olvashatók.

A 27) pontban feltett kérdésre válasz:

„27) Mi alapján és milyen céllal kezelik tényként, hogy a pedagógusok személyes érdekeik érvényesítéséhez felhasználják az általuk nevelt-oktatott tanulókat?”

Az elmúlt években a szakszervezetek többször szerveztek sztrájkot és demonstráltak, ennek során egyes helyszíneken az utcára vitték a diákokat is.

A 28) pontban feltett kérdésre válasz:

„28) Mely személyekkel, szervekkel osztotta meg a Belügyminisztérium ez idáig a konzultáció eredményeit?”

A konzultáció eredményét az Oktatási Hivatallal és a Klebelsberg Központtal³ osztották meg.

A 29) pontban feltett kérdésre válasz:

„29) A társadalom mely résztvevőivel, mely közösségeket képviselő szervezetekkel konzultál rendszeresen a Belügyminisztérium a köznevelést érintő ügyekben?”

A Nemzeti Pedagógus Kar, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Művészeti Akadémia, felsőoktatási intézmények képviselői, pedagógusok szakmai szervezeteinek a képviselői, a Magyar Rektori Konferencia, a felsőoktatási intézmények által fenntartott gyakorló iskolák szövetsége, a Klebelsberg Központ, az Országos Önkormányzati Szövetségek, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok, az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete, a Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a MAZSIHISZ, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, a Nagycsaládok Egyesülete, a Nemzeti Ifjúsági Tanács, az Országos Diáktanács keretében a választott diákképviselők.

A 30) pontban feltett kérdésre válasz:

„30) Milyen érdekegyeztető fórumokat működtet, milyen társadalmi egyeztetési lehetőséget biztosít a Minisztérium és kik részére a köznevelést érintő ügyekben?”

³ A Hatóság kérte a Klebelsberg Központot az Infotv. 54. § (1) d) pontja alapján, hogy mellékelve küldje meg a Belügyminisztérium által a Kréta rendszeren keresztül 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben kiküldött szülői kérdőívekre adott válaszokról, a konzultáció eredményéről a Belügyminisztérium által a Klebelsberg Központnak küldött tájékoztatást. A Klebelsberg Központ válaszelevelében úgy nyilatkozott, hogy a szülői kérdőívekkel kapcsolatos eljárásban nem vett részt, ezért nem beazonosítható számára, hogy milyen, a Hatóság által vélelmezett dokumentumok megküldését kéri a Hatóság.

A 31) pontban feltett kérdésre válasz:

„31) A kérdőívekre adott válaszok alapján készültek-e tanulmányok, szakmai anyagok, amelyek összefoglalják, értékelik a szülők által adott válaszokat? Amennyiben készültek, pontosan ki készítette őket, és milyen tárgyban?”

Nem készültek a kérdőívekre adott válaszok alapján tanulmányok, szakmai anyagok, amelyek összefoglalják, értékelik a szülők által adott válaszokat.

A 32) pontban feltett kérdésre válasz:

„32) Mikor tervezik tájékoztatni a nyilvánosságot a konzultáció teljes, részletes eredményeiről, az eredményekből levont következtetésekről?”

Az Új Köznevelés folyóiratban jelenik majd meg cikk a kérdőívezés eredményéről. A 2022. évi pedagógus kérdőívezés eredményeiről jelent már meg cikk ugyanitt: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/ui-kozneveles/a-pedagogusok-koreben-vegzett-kerdoives-kutatasok-fobb-tapasztalatai>

A 33) pontban feltett kérdésre válasz:

„33) Hol, milyen linken találhatóak meg pontosan a Belügyminisztérium általános, különös és egyedi közzétételi listái?”

<https://kormany.hu/belugyminiszterium/kozerdeku-adatok>

5) A Hatóság álláspontja és ismételt felszólítása a Minisztérium válaszelevele alapján

A Minisztérium a Hatóság ismételt megkeresésére és felszólítására válaszolva előadta, hogy a bejelentő közérdekű adatigénylése jogszerűen nem teljesíthető, tekintettel arra, hogy a kért adatok jövőbeli döntés megalapozását szolgálják. **A Minisztérium azonban továbbra sem tudott valószínűsíteni olyan okot, ami miatt az adatigénylő által megismerni kívánt adatok ne lehetnének megismerhetőek. A közérdekű adat kiadása csak akkor tagadható meg döntés-előkészítő adatra hivatkozással, ha az adatkezelő a konkrét veszélyeztetést igazolni tudja.**⁴

A már meghozott döntések döntés-előkészítő adatai vonatkozásában a főszabály a nyilvánosság, míg a jövőbeli döntéseknek a közeljövőben meghozandó, azonosítható döntésnek kell lenniük, a Minisztérium elnagyolt hivatkozása meghatározatlan jövőbeli döntésekre nem fogadható el az adatok kiadásának akadályaként.

A Minisztérium válasza nem tartalmazott olyan indoklást, amely az Alaptörvény alapján igazolná a megismerés korlátozását – például más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében –, mely szerint a korlátozás feltétlenül szükséges, célhoz kötött, arányos, és tiszteletben tartja az érintett alapvető jog lényeges tartalmát.

A Minisztérium a kérdőív számos kérdése kapcsán nem tudott konkrét döntésre hivatkozni, amelynek meghozatalához az igényelt adatokat felhasználták volna, vagy olyan tervezett, közeljövőbeli azonosítható döntésre hivatkozni, amelyet még nem hoztak meg.

A Hatóság által kért **tartalmi vizsgálatnak, tartalmi indokolási kötelezettségnek továbbra sem tett eleget a Minisztérium**, a Hatóság erre irányuló kérdéseire továbbra is az volt a válasz, hogy „A kérdőívekre adott válaszok adatai döntés megalapozását szolgáló adatok.” Azaz a Minisztérium továbbra is csak **formálisan hivatkozott az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdésére.**

A válaszlevélben ellentmondást érzékelt a Hatóság a következők tekintetében: Államtitkár Úr álláspontja szerint „az oktatáspolitikai átláthatósága közérdek, és az oktatást érintő kérdésekről

⁴ Kúria Pfv.20.509/2023/4.

folytatott társadalmi vita is”, ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy „nem azonosítottak olyan közérdeket, amit a kérdőívezés eredményeinek a nyilvánosságra hozatala szolgálna”.

A Hatóság hangsúlyozza, nem a nyilvánosságra hozatal érdekében kell a Minisztériumnak a közérdeket azonosítania – hiszen az alapvető közérdek az Alaptörvényből fakadóan maga a demokrácia egészséges működése, az átláthatóság biztosítása, a korrupció megelőzése, az állampolgári részvétel elősegítése, a társadalmi párbeszéd és a közbizalom növelése – hanem a nyilvánosság korlátozása tekintetében.

A Hatóság kiemeli továbbá, hogy a döntés-előkészítő adatok tekintetében nem beszélhetünk – a Minisztérium szóhasználata szerint – *„jogszerűen nem teljesíthetőségről”,* kizárólag *„jogszerűen nem eltitkolhatóságról”,* mert a döntés-előkészítő adatokra hivatkozás egyik feltétele a szerv vezetőjének érdekmérlegelése. Az Infotv. 30. § (5) bekezdése értelmében, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, **a megtagadás alapját szűken kell értelmezni,** és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha **a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.** A Minisztérium azonban nem azonosított olyan közérdeket, amely lehetővé tenné az igény megtagadását.

Az olyan közérdekű adatoknak a nyilvánosságra kerülése, mely szerint a válaszadók 67,7%-a ért egyet a mindennapos testneveléssel, vagy hogy 2022-ben a szülők 60%-a, míg 2023-ban már 66,9%-a számolt be az iskolákban tanórán kívüli, ingyenesen elérhető sportolási lehetőségekről, hogyan érzi magát a gyermek az iskolában, elegendő-e a fogadóórák, szülői értekezletek száma, szokott-e a szülő esténként mesét olvasni a gyermekének stb. evidensen nem belátható, hogy milyen közérdeket sérthetne, és hogyan.

A Hatóság megismételte, hogy az Infotv. 28. § (1) bekezdése alapján a közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton **bárki** igényt nyújthat be. A Minisztérium tehát nem vizsgálhatja az adatigénylő személyét, azt, hogy milyen tevékenységet folytat, mennyire vesz részt a szakmai párbeszédben, mennyire *„polítizál”,* képes-e az igényelt adatokat használni, azokból tájékozódni, valamint az adatok értelmezését követően következtetéseket levonni stb.

A Hatóság úgy véli, hogy a valódi problémák feltárása, az oktatás minőségének javítása, a pedagógusok bérének rendezése, a munka és a tanulás körülményeinek javítása, pártpolitikai érdekek nélkül az egész társadalom, minden gyermek valós érdeke. Annak vizsgálata, hogy az adatigénylők, az állampolgárok, a pedagógusok, a szülői közösségek, a civil szervezetek, szakszervezetek, a döntést hozók és végrehajtók milyen pártpolitikai rokon- vagy ellenszenvet tanúsítanak, nem szolgálja sem a társadalom, sem a gyermekek érdekeit.

A fentiek alapján a Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján 2025. május 20-án **ismételten felszólította a Minisztériumot,** hogy teljesítse a bejelentő közérdekű adatigénylését, és elektronikus úton küldje meg részére a kérdőívek kérdéseire beérkezett válaszok alapján megismerni kívánt adatokat az adatigénylő által kért formában, illetve módon.

Az Infotv. 56. § (2) bekezdése alapján az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot.

A Hatóság kérte a Minisztériumot, hogy amennyiben álláspontja továbbra sem egyezik a Hatóságéval az egyes adatok vonatkozásában, **a szülői kérdőívek egyes kérdéseire vonatkozóan külön-külön – az adatelv alapján – tartalmilag indokolja meg,** hogy milyen konkrét jövőbeli döntések meghozatala várható a közeljövőben a kérdőív válaszai alapján.

A Hatóság kérte annak tartalmi megindoklását is minden kérdés vonatkozásában, hogy az egyes kérdésekre adott válaszok nyilvánosság előli elzárása milyen okból szolgálja hathatósabban a társadalom érdekeit, a gyermekek alapvető jogait, mint azok nyilvánosságra kerülése.

A Hatóság tájékoztatta a Minisztériumot arról is, hogy az Infotv. 58. § (1) bekezdése alapján, ha az 56. § szerinti felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására nem kerül sor, a Hatóság az ügyben az 59. §-ban foglaltak szerint jelentést készíthet. A Hatóság jelentése nyilvános.

A vizsgálat **eredményes lezárása érdekében** kérte továbbá a Hatóság a Minisztériumot, hogy az érdekmérlegelés jogszerűségének megítélése céljából az Infotv. 54. § (1)-(2) bekezdései alapján **15 napon belül írásban tájékoztassa** az alábbiakról:

- 1) Kérem, sorolja fel azokat a döntéseket, intézkedéseket, amelyeket a 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben végzett szülői kérdőívek válaszai alapján a mai napig már meghoztak. Kérem, hogy a szülői kérdőívek minden egyes kérdése vonatkozásában külön-külön nyilatkozzon a meghozott döntésekről.
- 2) Amennyiben nem hoztak még döntéseket egy adott kérdésre adott válaszok alapján, úgy milyen döntéseket terveznek még meghozni, valamennyi, de különösen a 2022-es válaszok alapján? Kérem, hogy a szülői kérdőívek minden kérdése vonatkozásában külön-külön nyilatkozzon a még meghozni tervezett döntésekről.
- 3) Mivel a döntés meghozatala után a döntés-előkészítő adatok tekintetében a főszabály a nyilvánosság, kérem, szíveskedjen tájékoztatni arról, hogy a felsorolt, meghozott döntések alapjául szolgáló adatokról tájékoztatták-e időközben az adatigénylőt.
- 4) Kérem, szíveskedjen a 2022-es, 2023-as és 2024-es szülői kérdőívek egyes kérdéseire adott válaszlehetőségeire adott válaszok százalékos arányáról, valamint az egyes kérdések esetén a válaszadók számáról a Hatóságot tájékoztatni.
- 5) Kérem, tájékoztassa a Hatóságot az adatigénylő által megismerni kívánt kérdések vonatkozásában a leggyakoribb szülői véleményekről és ezek számáról.
- 6) A 2022. és 2023. évi szülői kérdőív alapján hogyan szabályozták a tanórán kívüli programok szervezését? Milyen okból nem ismerhetők meg továbbra sem ezek az adatok, ha a szabályozás megvalósult?
- 7) Miután már hatályba lépett a tanulók mobiltelefon-használatát szabályozó Kormányrendelet, – valamint a szülők véleményét is felhasználva alapozták meg a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítását is, – mivel indokolható a kérdőív számadatainak eltitkolása?
- 8) Hogyan befolyásolta volna az Aktív Iskola Program elindítását az, ha nyilvánosságra került volna/kerülne, hogy a szülők 28%-a szerint nincs lehetőség gyermeke iskolájában tanórán kívüli, ingyenes sportolásra délutánonként? Mivel az Aktív Iskola program már elindult, jelenleg milyen további akadálya van a 28%, valamint a válaszadók számának nyilvánosságra kerülésének?
- 9) Miután döntés született egyes iskolák fokozottabb ellenőrzéséről a drogfogyasztás miatt, jelenleg mi akadálya van az ezekre irányuló kérdések válaszaira adott számok nyilvánosságra kerülésének?
- 10) Milyen döntéseket hoztak az Országgyűlés Drogellenes Munkacsoportja, valamint a rendőrség által működtetett drogprevenciós programok a kérdőívek eredményei alapján? A meghozott döntések esetében mi a közérdekű adatok további korlátozásának jogalapja, milyen azonosított döntéseket terveznek még meghozni a közeljövőben e tárgykörben?
- 11) Megtörtént-e a mindennapos testnevelésen történő részvétel alóli felmentés lehetőségének újraszabályozása időközben? Amennyiben igen, milyen akadálya van még az erre irányuló válaszok számadatai megismerhetőségének?
- 12) Nyilatkozatuk szerint az anafilaxiás sokkal érintett gyermekek számadataira vonatkozó döntéseket is meghozták már helyben az iskolaigazgatók, mi az akadálya annak, hogy ezekről a számadatokról tájékoztassák az adatigénylőt?
- 13) Nyilatkozatuk szerint a Klebelsberg Központ és a tankerületek intézkedtek már ott, ahol ez problémát jelent, az iskolák 18 óráig történő nyitva tartása érdekében. Mire hivatkozva titkolják

a válaszok számadatait a továbbiakban?

- 14) Milyen átfogó összefoglaló anyag készült a szülői kérdőívezés eredményeiről? Megjelent-e már az Új Köznevelés folyóiratban a szülői kérdőívezés 2022-es, 2023-as és 2024-es eredményeit bemutató cikk vagy egyéb közlemény?
- 15) Mikor tervezik tájékoztatni a nyilvánosságot a konzultációk teljes, részletes eredményeiről, az eredményekből levont következtetésekről, és az ezek alapján meghozott döntésekről?

6) A Belügyminisztérium válaszelevele a Hatóság ismételt felszólítására

2025. június 19-én a Belügyminisztérium ismételten azt a tájékoztatást adta a Hatóság részére, hogy a 30 napos válaszadási határidő meghosszabbítását kéri, tekintettel arra, hogy a felszólításra az adatszolgáltatás, valamint a feltett nagyszámú kérdés megválaszolása folyamatban van, azonban azt határidőre teljesíteni nem tudják. **Ezúttal azonban a Belügyminisztérium a továbbiakban érdemi válasz nélkül hagyta a Hatóság ismételt felszólítását és ismételt megkeresését, a válasz jelen jelentés keltéig sem érkezett meg a Hatósághoz.**

7) Összegzés

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikk (3) bekezdése értelmében a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog **alapvető jog, amely mindenkit megillet.**

Az Alaptörvény 1. cikke értelmében

- (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.
- (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.
- (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. **Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.**
- (4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

Magyarország csatlakozott továbbá az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezményéhez **(a továbbiakban: Tromsøi Egyezmény)** is. Az Európa Tanács hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló egyezménye 2020. december 1-jén lépett hatályba Magyarországon. A Tromsøi Egyezmény volt az első kötelező erejű nemzetközi jogi eszköz, amely **megkülönböztetés nélkül, bárki számára** biztosította a jogot, hogy adatigénylés alapján hozzáférhessen a közhatalmi szerv kezelésében lévő, közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz, a kérelmező státuszától vagy a hozzáférés iránti kérelem céljától függetlenül.

A Tromsøi Egyezmény szerint minden közérdekű adatot tartalmazó irat fő szabályként nyilvános és közölhető, és ezt csak az egyezményben külön felsorolt jogok és jogos érdekek védelme érdekében lehet korlátozni, kivéve, ha a nyilvánosságra hozatalhoz nyomós közérdek fűződik.

A Tromsøi Egyezmény **minimumszabályokat** állapít meg a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek hatóságok általi gyors és tisztességes feldolgozására, a hozzáférés költségeire, valamint a kérelem elutasítása esetén bíróság vagy más független szerv előtti jogorvoslathoz való jogra vonatkozóan.

Ezek között a minimumszabályok között is szerepelnek az alábbiak szerint a személyazonosság közlésének és az adatigénylés indoklásának mellőzéséhez fűződő jog, az irat azonosításához történő segítségnyújtáshoz fűződő jog, az egyenlő bánásmódhoz fűződő jog, a tájékoztatásához fűződő jog (az elutasítás indokáról, a jogorvoslati lehetőségekről) stb.

Az Alaptörvény értelmében **mindenkinek** joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, ezt az alapvető jogot az Infotv. értelmében **bárki** gyakorolhatja a közérdekű adat megismerése irányuló igény benyújtása útján. Az adatigénylés a közérdekű adatok megismerésének a listás közzététel mellett a másik módja. Mivel a közzétételre kötelezett szervek nem mindig teljesítik az őket terhelő közzétételi kötelezettséget, és az adatokat nem vagy nem naprakész tartalommal teszik közzé, gyakran előfordul, hogy olyan adatok megismerése iránt is kérelmet kell benyújtani, amelyeknek eleve elérhetőnek kellene lenniük a közfeladatot ellátó szerv honlapján.

A közérdekű adatok megismerése alapvető jog, ami mindenkit megillet. Ennek megfelelően bármely természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiség nélküli szervezetek is jogosultak adatigénylés benyújtására. Természetes személy adatigénylők esetén tehát nincs állampolgársági megkötés, vagyis nemcsak magyar állampolgárok, hanem magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldi honos állampolgárok, továbbá hontalan személyek és menekültek is élhetnek ezzel a joggal. A természetes személyeken kívül jogi személyek és más szervezetek, például politikai pártok, sajtótermékek vagy sajtóterméket megjelentető gazdasági társaságok, civil szervezetek is gyakorolhatják az információszabadsághoz fűződő alapvető jogot. Szervezetek esetében sem érvényesül honossági követelmény, így nemcsak magyarországi székhellyel rendelkező, hanem bárhol bejegyzett, illetve bárhol honossággal rendelkező szervezetek gyakorolhatják az adatigénylés jogát. Akár jogi értelemben formátlan szervezetek, így például a közösségi médiában szerveződő csoportok vagy a polgárok egyéb csoportjai (például lakóközösségek, szakmai vagy baráti társaságok, szabadidős vagy hobbitevékenység alapján szerveződő informális közösségek, stb.) is előterjeszthetnek közérdekű adat megismerésére irányuló kérelmet, vagy akár csak egy ideiglenesen, kifejezetten egy közérdekű adatigénylés benyújtására szerveződött közösség is élhet ezzel az alapjoggal.

Az információszabadság érvényre juttatása a közfeladatot ellátó szervek alapvető kötelezettsége. Ennek érdekében a közfeladatot ellátó szervek kötelesek elfogulatlanul és szakszerűen teljesíteni a hozzájuk intézett adatigényléseket, anélkül, hogy az adatigénylések indokait, célját kutatnák. A közérdekű adatok hozzáférhetősége körében a célhoz kötöttség követelményének a hiánya garانتálja azt, hogy a közfeladatot ellátó szerv nem mondhat ítéletet az adatok kiadásának szükségessége vagy célszerűsége felett. A célhoz kötöttség követelményének a hiányából fakadóan a közfeladatot ellátó szerv nem dönthet arról, hogy az adatigénylő vajon helyesen cselekszik-e, amikor az adat kiadását kéri, ahogyan arról sem, hogy a kért adat tényleg szükséges-e ahhoz, hogy az adatigénylő élni tudjon az alapvető joggal.

Megállapítható az, hogy a közfeladatot ellátó szervek minél kevésbé teszik átláthatóvá tevékenységüket, gazdálkodásukat az elektronikus közzététel során, annál több és részletesebb egyedi adatigénylést kell teljesíteniük.

Az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítást szükségképpen igényel, ez a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának velejárója. A nyilvánosság korlátozása kizárólag törvényi szinten lehetséges az Infotv. meghatározott érdekek védelme érdekében, kényelmi szempontok nem képezhetik az adatigénylés megtagadásának alapját. Az adatigény nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül – pl. elektronikusán – nem áll rendelkezésre, és az egyébként rögzített adat hozzáférhetővé tételéhez idővel és/vagy költséggel járó többletmunkára van szükség.

A Minisztérium jelen jelentés kiadmányozásáig sem teljesítette a bejelentő közérdekű adatigénylését, nem küldte meg részére elektronikus úton a 2022-es, 2023-as és 2024-es, Kréta rendszeren keresztül kiküldött szülői kérdőívek kérdéseire beérkezett válaszok alapján megismerni kívánt adatokat az általa kért formában, illetve módon.

A fentiek alapján a Hatóság vizsgálati eljárása nem vezetett eredményre, – az ügyben a Minisztérium megismételte, hogy nem ért egyet a bejelentő, illetőleg a Hatóság álláspontjával, és fenntartja saját, ügyben kialakított álláspontját, megtagadási indokait. A Minisztérium továbbá a Hatóság felszólításaiban világosan kifejtett álláspontját nem fogadta el annak érdekében, hogy az Alaptörvényben és az Infotv.-ben egyértelműen megfogalmazott

kötelezettségeit teljesíteni tudja, és a következőket bírósági, alkotmánybírósági és hatósági gyakorlatnak megfelelően járjon el. Az információszabadság tárgyú ügyeket illetően hatósági jogkör hiányában a Hatóság úgy ítéli meg, hogy a Minisztérium álláspontjának megváltoztatására a vizsgálati eljárásban alkalmazható intézkedések alkalmazásával nincsen reális esély.

Az Infotv. 58. § (1) bekezdése értelmében, ha az 56. § szerinti felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyének megszüntetésére nem került sor, a Hatóság az 56. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatási határidő lejártát követő harminc napon belül dönt a szükséges további intézkedések megtételéről.

Az Infotv. 58. § (2) bekezdésének d) pontja úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerinti esetben szükséges további intézkedésként a Hatóság az 59. §-ban foglaltak szerint jelentést készíthet.

A Hatóság jelentése nyilvános, az bíróság vagy más hatóság előtt nem támadható meg. (59. § (3), (5) bekezdései)

A Hatóság továbbá a bejelentőt tájékoztatja arról, hogy a közérdekű adatok megismerése érdekében az Infotv. 31. §-a alapján bírósághoz fordulhat.

Az Infotv. 31. § (1) bekezdése értelmében az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelté esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat. A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania. [Infotv. 31. § (2) bekezdés]

A pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított harminc napon belül kell megindítani az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen. Ha az igény elutasítása, nem teljesítése vagy az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt az igénylő a Hatóság vizsgálatának kezdeményezése érdekében a Hatóságnál bejelentést tesz, **a pert a bejelentés érdemi vizsgálatának elutasításáról, a vizsgálat megszüntetéséről, az 55. § (1) bekezdés b) pontja szerinti lezárásáról szóló vagy az 58. § (3) bekezdése szerinti értesítés kézhezvételét követő harminc napon belül lehet megindítani.** A perindításra rendelkezésre álló határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye. [Infotv. 31. § (3) bekezdés]

A perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége. A perbe a Hatóság az igénylő pernyertessége érdekében beavatkozhat. Az országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv ellen indult per kivételével a per a járásbíróság hatáskörébe tartozik, és arra a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes. A bíróság illetékességét az alperes közfeladatot ellátó szerv székhelye alapítja meg. A bíróság soron kívül jár el. [Infotv. 31. § (4)-(6) bekezdések]

Az Infotv. 31. § (7) bekezdése értelmében, ha a bíróság a közérdekű adat igénylésére irányuló kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelőt – az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidő meghatározásával – a kért közérdekű adat közlésére kötelezi.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben az információszabadsághoz fűződő joggal összefüggő jogsérelem orvoslására, a közvélemény figyelmének felhívására, és a jövőbeni hasonló jogsertések elkerülésére.

Budapest, „az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint”

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök, c. egyetemi tanár